

Liberals d'Andorra i l'Acord d'associació amb la UE

Judith PALLARÉS i CORTÉS

Andorra viu un moment cabdal de la seva història, encaminada cap a un rumb certament desconegut. Cal, doncs, focalitzar els esforços de tots sota uns paràmetres comuns i transmetre'ls a tota la població: política d'Estat, visió d'Estat i, sens dubte, acords d'Estat. Aquests són els tres pilars que sostenen, i han de sostenir, el camí cap a un futur que ja és present.

El desafiament que suposa el fet de ser un país obert al món i que aquest hagi experimentat importants canvis en les dues darreres dècades requereix responsabilitats constants i que aquestes estiguin a l'altura dels esdeveniments. La dimensió de la nostra immersió al sistema globalitzat ha d'estar pensada, sospesada i decidida en clau d'abast no únicament nacional, però tenint com a referent inequívoc la defensa de qui som i a on volem anar.

Els Liberals volem incidir en el tempo de les coses i, sobretot, en el contingut. La nostra societat, la nostra gent, és treballadora, solidària i agraïda, afile en el tracte i amb visió global de futur. Ens uneix per damunt de tot un sentiment d'orgull derivat del fet de pertànyer a un territori lliure i sobirà que, amb molt d'esforç i sacrifici però també amb solidaritat, s'ha guanyat el seu espai en l'escena internacional. I aquest sentiment és el primer compromís que hem de posar en relleu per sobre de qualsevol altre.

Alguns en diem especificitats i altres simplement identitat. Diguem-ho com sigui, però no podem renunciar a tot allò que ens ha fet ser com som. En un món globalitzat i en constant evolució, estem obligats a canviar les pràctiques tradicionals per accions amb objectius ben definits. I per començar, el país ha de tenir clar qui som, d'on venim i què volem.

Òbviament, qualsevol canvi d'estatus comporta noves necessitats de diàleg i de concertació amb els agents i actors econòmics del país. Una concertació que no es pot obtenir sense uns estudis actualitzats sobre l'impacte del cabal comunitari i de les repercussions econòmiques i socials que l'adhesió al mercat interior pot provocar en el Principat.

Avui més que mai hem d'assolir una veu andorrana, forta, segura i decidida, que recuperi l'espai que necessitem per mantenir el nostre Estat en constants normals i transmetent confiança. En aquest sentit, cal un pacte d'Estat, però amb el full en blanc i amb totes les forces representades al Consell General en igualtat de condicions, sota unes mateixes regles del joc, amb tota la informació damunt la taula i amb respecte a la diversitat de punts de vista amb l'objectiu d'arribar a un acord comú i compartit per tots. En definitiva, un pacte d'Estat des de zero i no pas un pacte d'Estat amb tot ja redactat, negociat i, en darrer terme, imposat. Atès que altres països de l'Europa geogràfica també estan negociant el sistema institucional de relació amb la Unió Europea, sembla recomanable i de sentit comú mantenir un tempo pausat en les negociacions, per poder analitzar els avenços i dinàmiques que es plantegen en altres jurisdiccions, com ara Suïssa. Voler anar molt de pressa per ser els primers pot ser, en aquests moments, una tria poc encertada. No és moment de pauses ni dubtes, però tampoc de presses. Calen accions pensades i passos segurs que tinguin com a principi vertebrador la nostra identitat i especificitat. No hem d'anar capcots a Brussel·les.

Els estats sobirans són iguals jurídicament en el concert de les nacions. Quan Andorra adopta una obligació internacional, ha d'ésser molt conscient dels compromisos a què haurà de fer front. Per això, cal prudència i consell abans d'assumir obligacions, però alhora cal avaluar la nostra capacitat i els mitjans de què disposem per poder acomplir els compromisos adquirits. La seriositat en aquest aspecte és l'essència de la credibilitat del país i dels seus habitants.

Per fer front a aquestes obligacions i exercir els drets que atorga el fet de ser membre de la comunitat internacional, hem d'assegurar un desplegament diplomàtic adequat, amb professionals suficients. I perquè aquesta diplomàcia pugui actuar, calen unes grans línies de política exterior consensuades pel Consell General i pel Govern, basades en els principis dels interessos de l'Estat. Si no tenim clar què volem a casa i no anem tots a una, no serem capaços de negociar a l'exterior amb una sola veu.

Fins ara tothom ha defugit parlar de la matèria de les negociacions, i el debat s'ha centrat en els termes jurídics, si era millor un acord d'associació o l'entrada a l'Espai Econòmic Europeu. En aquest sentit, la proposta liberal segueix la línia del que ja va apuntar el darrer cap de Govern liberal, Albert Pintat, una fórmula de relació emmarcada en el model de l'Espai Econòmic Europeu o en una estructura equivalent. Una fórmula que ha de permetre a Andorra gaudir d'un nivell d'accés al mercat interior comparable al que tenen avui els estats de l'AELC que hi participen, i ha de produir uns resultats equivalents als de l'Espai Econòmic Europeu. En qualsevol cas, sigui un model o l'altre, aquest nou acord ha d'establir un marc de relacions institucionals coherent i eficient, que tingui en compte la situació particular d'Andorra en tots els seus estaments institucionals, socials, econòmics i fiscals.

Ara, però, el que cal és centrar el debat en temes concrets i establir quins són els interessos d'Andorra en cada un dels punts que haurem de negociar. Com a exemple destacat d'aquest debat de continguts, Liberals d'Andorra defensa a ultrança el manteniment de l'acord duaner, signat el 1990 i plenament vigent, tal com està i tal com s'ha aplicat fins ara.

Aquest és un acord lloat per la UE i reconegut pel seu bon funcionament i efectivitat i, en el marc d'una de les quatre llibertats, la de lliure circulació de mercaderies, aquesta protecció proposada es materialitza mantenint l'exclusió dels productes agrícoles del règim d'Unió

Duanera —en alineament amb l'acord sobre l'EEE. Òbviament, aquesta proposta també comprèn el manteniment de l'actual règim de les franquícies a l'exportació, a la UE, dels productes procedents d'Andorra i establerts en l'acord.

El diferencial fiscal és, i ha de continuar essent, un diferencial bàsic amb el nostre entorn europeu. És un dels atractius turístics més importants que, juntament amb les franquícies actuals, ajuden al manteniment dels sectors del comerç i el turisme. Dos sectors que, per ells mateixos, representen actualment el 65% del PIB del país. La imposició d'un IVA, IRPF o IS a l'europea seria insostenible i, per tant, és inacceptable per a la subsistència de l'economia del Principat.

Andorra no pot viure d'esquena als seus veïns, però tampoc no pot assumir acords només per inèrcia.

Així, en matèria de llibertat de la lliure circulació de persones, mantenir l'actual sistema de quotes, com a regulador de les dinàmiques migratòries i demogràfiques al nostre país, ha estat un sistema efectiu que ha permès garantir, al llarg dels anys i independentment dels escenaris internacionals, els fluxos demogràfics i la circulació de persones pel territori. Els elevats estàndards de seguretat ciutadana, de civisme i de possibilitats d'assolir nivells de qualitat de vida notables deriven, en gran part, d'aquesta vigent sistemàtica de regulació de circulació de persones.

Un altre aspecte a tenir en compte és la incorporació d'Andorra al dret i les decisions comunitaris que s'hauran d'assumir en un acord d'associació. La qüestió del cost de l'administració necessària no és negligible. Es tracta d'assimilar la legislació europea sense possibilitat de decidir-la.

El que en tot cas no pot ser és que Andorra i els altres petits estats negociïn acords d'associació que els imposin les obligacions dels estats membres, però els prohibeixin participar en les decisions. Si no hi ha capacitat de participació en la decisió, ha d'haver-hi marge de maniobra per negociar clàusules de salvaguarda.

El viatge d'Andorra cap a Europa ha de tenir la força i l'aval de tots els actors socials, econòmics i polítics del país. Per fer que aquesta participació sigui una realitat en termes absoluts, cal que la ciutadania pugui decidir l'adopció de qualsevol acord amb Europa. I aquí entra la figura del referèndum, una eina que els Liberals promovem sense embuts per a assumptes que afecten les estructures profundes de l'Estat.

Judith Pallarés i Cortés,
consellera general del Grup Liberal